

SEN Y

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

SUMARI

*Jerarquia social.—Facetes, per Montserrat.—
Manifest interessant.—Institut d'orientació profes-
sional.—Certamen Musical d'Olot.—Publicacions.
—Notes Ciutadanes.*

Donatiu de M. A. S. M. M. M.

ANY I NÚM. VI.

OLOT, 2.ª QUINZENA D'AGOST DE 1919

F. G. S.

OFICINA I LABORATORI DE FARMACIA

DE ANTON BOLÓS I VAYREDA

SERVEI ESCRUPULÓS I CIENTIFIC
MEDICAMENTS PURS GARANTITS.
MODERNS APARELLS DE LABORATORI
ESPECIFICS; INJECTABLES; OXIGEN; ANALISIS

S. RAFEL n.º 28

TELEFON n.º 40

Terrens per a vendre

o acensar

situats al millor punt urbanitzat
del Pla de Llacs

Raó Carrer de la Proa 16, 1er.

YOGHOURT

Se serveix a domicili

Per encàrrecs:

CELLER OLOTÍ

Passeig de Blay, 52

SENY

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

ANY I. NÚM. VI

OLÍ, 2.ª QUINZENA D'AGOST DE 1919

JERARQUIA SOCIAL

Tant els individus com les col·lectivitats de l'organisme social poden exercitar uns drets i han de complir uns deures. El còdic ideal que regula de manera perfecta aquels deures i aquests drets és la justícia.

L'esperit dels homes es mou, mes o menys dreturerament, mes o menys clarament, vers la aplicació del còdic ideal de la justícia, portat d'un íntim sentit de perfecció. Formúla d'una manera real les lleis que regulen la vida dels pobles, i propugna tothora fòrmules noves de progrés i millorament.

Una de les fòrmules definitives de la organització social és la jerarquia. Relació ordenada i correcta dels diferents elements socials. Subordinació de uns a altres segons la categoria. Coordinació dels poders a fi de que tots compleixin la seva finalitat dins de la societat, d'una manera armònica i perfecta. Amb les conquestes de la democràcia, el poder civil, representatiu del poder del poble té la supremàcia damunt els altres poders.

La subversió de la respectiva coordinació de poders és a tothora un atentat contra la organització social. Mes perillós és l'home que amparat en un estament determinat, s'excedeix a les atribucions que li corresponen, que aquell qui no respecta les lleis i les viola en qualitat de malfactor. El primer causa mes dany a la organització social que no el segon, car per al segon son escrites les lleis coactives, mentres que el primer realitzant el trencament de la llei a l'ampar d'una autorització de la qual abusa, produeix un estat revolucionari. Res tan perillós per un poble com

els actes d'indisciplina jeràrquica. De no esser corregits a temps, en pervenen perturbacions fondés i nociues.

Precisa doncs, que la disciplina social sigui mantinguda íntegrament en eixos temps prou turbulents i perillosos.

Que el braç militar serveixi per a mantenir la llibertat d'Espanya davant de l'extranger, però no entri a judicar lo que les lleis del país no judiquen, i encara menys intenti violentar la llibertat dels ciutadans, faltant d'una manera oberta a la llei i utilitzant contra d'ells la força que per altres finalitats els ha estat donada.

FACETES

DEL PESCADOR DE CANYA

O pescador, pescador de canya!

Poses esquer a l'am i amb un moviment elegantíssim el llenques. Els cercles lluminosos de l'aigua es van rítmicament eixamplant presidits per la gràcia del suro dansari.

Ta mecànica ja és quasi finida. Ara ve el profit espiritual del pescar. Peresosament baixes les palpebres fins a no hebre més que una llenca horitzontal de paisatge on cures d'encaixar el suro inquiet.

Ara, pescador de canya, s'inicia el gran deixondiment del teu esperit: i tota ta intensa activitat anímica és amarada d'un alè fluvial... Ara el suro dansa amb una major violència i tu et sents destorbat per ell—o paradoxa! —i voldries deturar-lo sense interrompre aquest ritme intern que et domina... Però el ritme ja està interromput ara, des del moment que ta imaginació ha omplert la llenca horitzontal de paisatge que domines amb una angulla fornida i lluenta.

I, sense ben donar-te compte del que fas, bellugues les palpebres, mentre que amb moviment atlètic alces la canya... I un barb diminut i ridícol, mal agafat en l'am, se'n allibera i novament s'enfonsa—rient amb estrèpit—en l'aigua verda del riu que ímpasiblement dibuixa la caricatura dels cercles lluminosos d'abans.

D'UN PETIT NUVOLET DE COTÓ FLUIX

Nuvolet de cotó fluix que macules aquest cel tan ras d'havent dinat, no em diries ta petita història?

Potser has nascut a les Mallorques aquest dematí, i humit del baume dels tarongers de Sòller has anat a enmirallar-te en la mar blava. I, distret en ta vanitat, has estat conduit, dins els braços salobres de la brisa, vers les cales honestes i virils de l'Empordà.

—Roses, La Escala vívides espurnes en mon record!—

I ara passes, damunt de la meva testa, humil com una anyell d'argent. Ta ombra, petita com tu, puja i baixa muntanyes talment un ratolí.

Nuvolet de cotó fluix, on moriràs? Tal vegada tu mateix ho ignores, car tu en el cel no ets més que una joguina.

Però jo et demàn que tornis a marina abans de fer-se fosc. I quan l'hora de la posta sigui arribada i la meva Amor alci l'esguard en cerca del primer estel—trèmol conhort d'enyorament—tu, petit nuvolet de cotó fluix, envermellit de la posta, davalla sobre Ella en un ruixim de roses desfullades.

MONTSERRATI

MANIFEST INTERESSANT

«En nom de la justícia, de la pau de les nacions i de les classes, els ciutadans de pensament lliure tenen el deure de protestar contra el tractat de pau que acaba d'ésser signat. De conformitat amb els seus principis i amb els seus compromisos, el grup «Clarté» es fa ressò d'aqueixa protesta.

«Que aquest tractat no doni satisfacció a ningú, que sigui impotent per a trobar el secret de les reparacions materials, era fatal; la realització del principi de reparació, que és equitatiu, sobrepassa la capacitat dels supervivents. No hi ha text que pugui impedir l'empobriment que és el resultat de cinc anys de destrucció perfeccionada; de la ruïna només pot sortir la ruïna.

«Però nosaltres no admetem que aquest tractat pugui prevaler-se de les idees de Dret i de Justícia: com el tractat del 1871, com tots els tractats que s'han succeït els uns als altres des de fa segles, viola aqueixes altes concepcions, en disposar com disposa dels homes i dels territoris per a la satisfacció d'interessos particulars.

«Elaborat en el clos de les sales oficials, independentment de l'opinió pública i amb menyspreu de les masses populars, ha acabat per ésser una

antífesi brutal, bé que hipòcrita, de les catorze veritats wilsonianes que hauria hagut de consagrar i bastir damunt les runes. Cal que aqueix tractat sigui revisat. No creiem en la seva eficàcia, en la seva durada. No és pas un tractat de pau. Els homes de tots els partits i de totes les opinions reconeixen que provocarà un dia noves guerres en aquest vell continent que ja no és capaç de suportar-ne. Es fer una feina insensata el substituir per un bloc d'imperialismes el que està momentàniament aixafat, i el donar així força de llei a les tradicions monstruoses que han mantingut fins avui les llagues sagnants del món. Un dels objectius de la guerra era, no obstant, l'eliminar definitivament la barbàrie de la història; almenys, hom deia als soldats per a fer-los marxar.

«Aqueixes combinacions d'egoismes nacionalistes i d'interessos de mercaders, no se sostindran provisionalment sinó a força d'expedients; per llur causa les generacions futures aniran a la ruïna i a la mort. Aquesta guerra ni tant sols pot ésser acabada. Continua Europa, en torn del pretès tractat de pau, sobre vint i tres fronts, mantinguda per les potències victorioses per a sostenir la dominació capitalista. Una gran part dels soldats resten sota les armes, esclaus d'una causa que no és la llur. L'antic sistema del servatge de les multituds, una vegada més, surt triomfant de la guerra.

«Nosaltres creiem que no pot ésser bastit res sòlid si no és damunt la justícia i la veritat. Creiem que el ver patriotisme té el seu lloc assenyalat en el gran amor lògic de l'interès general; del contrari, només és la paròdia perillosa d'un bell sentiment, així com l'ordre imposat fins aquí el gènere humà per les classes dirigents només és una paròdia de l'ordre.

«El tractat de juny de 1919, indigna de les nobles tradicions de la França, no mereix ni estima, ni confiança. Demuestra amb senyals esclatants la necessitat d'un canvi total de les condicions de la vida universal. La gent honesta i els esperits clarividents comprenen que des d'ara es planteja una qüestió de vida o de mort per les multituds de tot arreu, i que aquestes descendiran als abismes mentre els afers humans no siguin arreglats per un ordre mundial democràtic, per la comunitat de les lleis del treball, de la producció, del comerç i dels afers exteriors.

«No és sinó dins l'internacionalisme que es realitzarà un dia la unificació de les masses.

«Que els responsables d'avui i de demà puguin no restar sords a les amenaces de la veritat!

«Pel grup «Clarté», el Comitè de Direcció: Anatole France, Enric Barbusse, Victor Cyril, Roland Dongoles, Georges Duhemel, Enric Jacques, Raymond Ledebvre, Magdaleine Marx, Severine, Laurent Tailhade, P. Vaillant, Conturier.

«L'Associació Republicana dels Antics Combatents s'adhereix a aquesta protesta. Pel Comitè central: Enric Barbusse.»

INSTITUT D'ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

La Diputació Provincial i l'Ajuntament de Barcelona, en llur forta embranzida cap a la creació i sustentació d'activitats en benefici d'un major patrimoni de cultura i d'una millor actuació dels diversos elements que cooperen en la producció, ha establert una nova institució, l'Institut de Orientació Professional, continuadora de l'obra del Secretariat d'Aprenentatge.

L'Institut serà un organisme que, completant l'obra d'aquell Secretariat, primordialment prestarà el servei d'informació, consell i guia al jovent en sortir de l'escola per a situar-se en el camí d'un ofici, art o carrera. Es missió seva intervenir en el moment de llur iniciació en la vida professional, l'hora decisiva de la qual depèn, la fecunda utilització o malversament, de llurs energies.

L'encert d'una bona elecció depèn, en gran part, de les facilitats que trobin els adolescents per a orientar-se mitjançant un servei d'informació raonada i guiatge assenyat, que eviti la irreflexiva i vacil·lant acceptació de professions inadaptades al valer de cada u.

Es per això que l'Institut, amb la documentació, personal i utilitat de què disposa, procurarà facilitar notícies de les circumstàncies totes en què actuen els nostres oficis i ocupacions, de les necessitats de tot ordre que, en termes generals, son exercici reclami, perquè el noi o els seus pares o consellers coneguin, abans de començar un ofici, tots els seus aspectes, els favorables i desfavorables, a fi que, abans de pendre llur determini puguin formar-se complet judici respecte de la seva personal conveniència i adaptabilitat a tal mena de treball.

Oi més, a mesura que els treballs preparatoris es completin i s'obtinguin garanties de funcionament normal, no sols podrà informar el jove de

les condicions econòmiques, físiques i intel·lectuals que requereixi l'exercici de cada professió, sinó que, intervenint més, mitjançant l'actuació de les respectives Seccions tècniques, Fisiològica i Mental, podrà fins practicar reconeixements individuals en recerca de les possibilitats de treball i adaptació professional que les facultats de cada u, detingudament estudiades, permetin aconsellar.

Serà mes complexa encara l'obra de l'Institut. Per tal que respongui més a la seva denominació i transcendeixi tant com sigui possible a la millora de la vida professional a bastament considerada, l'orientació individual serà completada per la que podríem dir-ne col·lectiva, procurant tenir coneixement de les oscil·lacions que semblin remarcar-se en el mercat del treball perquè els joves puguin ésser encaminats cap a les branques i formes de treball que, alhora que estiguin en concordança amb llurs aptituds, responguin més a les necessitats de l'economia industrial i comercial ciutadana.

Aquesta obra serà consolidada amb la prestació d'altres serveis complementaris, com el consell respecte de l'ensenyament professional que completi i perfeccioni l'aprofitament del taller o de la fàbrica; l'acció de patronat que encamini els joves a la creació i enrobustiment d'obres socials que tanta necessitat en senten, com les associacions d'aprenents, la reglamentació de l'aprenentatge i l'establiment, en tots els cassos possibles, de la contractació escrita de llurs serveis.

L'Institut te també en projecte la publicació d'uns Anals, com a orgue oficial, i de manuals professionals, cartells, enquestes i tot el necessari per a documentació de la institució i vulgarització de la seva obra.

Aquesta és sintetitzada, la missió de l'Institut, que és de creure que donarà bons resultats, sobretot si no li manca la cooperació dels elements interessats en tan profitosa actuació.

CERTAMEN MUSICAL D'OLOT

CARTELL DELS PREMIS

I. Premi de l'Excm. Ajuntament i el Cos d'Adjunts. Composició per quartet o trio de corda; 300 pessetes.

II. Premi dels diputats don Josep Maria Masramón i don Rafel Borrell, i de don P. S. Col·lecció de cançons catalanes; 200 pessetes.

III. Premi del diputat don Joaquim de Solà-Morales, president de la Junta de l'Orfeó Popular Olotí. Cant religiós harmonitzat per a chor mixte; 100 pessetes.

IV. Premi de don Francesc Pàbregas, ex-diputat a Corts pel districte d'Olot. Cançó popular catalana harmonitzada per a chor mixte; 100 pessetes.

Formen el Jurat qualificador: president, don Fèlix Farró, prevere; vice-president, don Joan Gibert i Camins; secretari, don Narcís Corriols.

Notes: Les composicions seran inèdites i signades pels autors, o be aquests faran tramesa del nom dins d'un sobre clos.

Les composicions seran adreçades al secretari del Jurat don Narcís Corriols, carrer de Sant Rafel, 2, Olot.

Les composicions seràn admeses fins el dia 1 de setembre inclusiu.

Es recomana l'assistència dels autors premiats a la festa.

La Junta organitzadora: don Raimond Vayreda, president; don Jaume Tenas, tresorer i arxiver; don Ramón Montanyà i don Pere Benavent, vocals; don Josep M.ª Capdevila, secretari.

PUBLICACIONS

EL PREU DE L'AMOR.—*Arnold Bennet*; novel·la. Traducció de J. de Albaflor. Editorial Catalana, 2 volums. —L'Editorial Catalana acaba de publicar la versió de la novel·la *El preu de l'amor* de Arnold Bennett.

«La publicació en català—diu J. de Albaflor—d'una novel·la d'Arnold Bennett, el gran novel·lista anglès d'última data, es a desgrat de la modèstia del traductor, un alt esdeveniment literari». A aquestes paraules del traductor podem afegir-hi les nostres per dir, que és evidentment un esdeveniment literari aquesta versió tan per banda d'Arnold Bennet com per banda de J. d'Albaflor.

No fa gaire que Josep Carner advocava a favor d'aquelles obres literàries

en que hom hi sentia, no l'escrit, sinó el dictat o, si sembla millor, aquelles obres que s'avenen a ésser compreses, llegides per altre en veu alta. Aquestes obres son, tal vegada, les que millor poden enriquir la llengua viva, la llengua parlada, la llengua considerada com a element de relació social de cada moment. I J. d'Albaflor, que, com hom sol dir, s'escau que és íntim amic de Josep Carner, posa maravellosament en pràctica els principis estètics de aquest. No li es un obstacle a la fluència natural de l'idioma, ja no diem el refinament de l'expressió, sinó la constant creació de belles o d'escaients formes noves de llenguatge. De tots aquests neologismes sembla que la llen-

gua parlada podria fer-se'n una ràpida assimilació. «La nostra parla és la naturalitat» deia Caliban, el qual, a la vegada, es amic íntim de J. d'Albafior. Si fos així, podem estar contents que Arnold Bennett parli, aquesta vegada, tan català. - J. M.^a C.

L'INSTANT.—Joaquim Horta, editor.—S'ha posat a la venda el primer número de la segona època d'aquesta interessant revista, la qual apareixió anunciàvem ja temps enrera. El sumari d'aquest número es el següent:

Articles: «Aquella Revista», la Redacció, — «Nòtul·les», Josep M.ª Junoy. — «El darrer, saló», Josep Llorens Artigas. — «Divagacions sobre Art d'Avantguarda», J. Pérez-Jorba. — «Els Llibres i les Revistes», La Redacció. — «Xavier Nogués», J. M. M. — «Francesc Fontfreda», J. M. Capdevila. — «Rètols», ***. — «Une heure ou deux», Philippe Soupault.

Poemes: «Heure», Pietre Reverdy, — «Oda connubial», Millàs-Raurell.

Gravats de l'Obiols, Benet, Domingo, Mallol, Miró, Picasso, Nogués.

Fulletí especial de «L'Instant».

L'artista Rafel Benet s'encarregarà

pròximament de la direcció artística de la publicació.

La redacció està constituïda com segueix: Josep Plà, Joan Capdevila Rovira, Salvat-Papasseit, Josep A. Font i Casas, Rafel Tobella, J. Llorens i Artigas, Ramon de Curell i Marian Manent. La direcció de la Revista anirà a càrrec de J. Millàs Raurell.

«L'Instant» compta amb la col·laboració assídua de Francesc Pujols, Eugeni d'Ors, Josep Maria de Sagarra, E. Martínez-Ferrando, etc.

LLIBRES REBUTS

POMPEU FABRA.—*Gramàtica Francesa. Editorial Catalana.*

C. VILLIERS DE L'ISLE ADAM.—*Contes Cruels, traducció de Joaquim Folguera i Josep Carner.*

MILLÀS-RAURELL.—*Trenta Poemes.*

DR. JOSEP M.ª ROSELL.—*Nuevos puntos de vista sobre fisiopatología i terapèutica intestinales basados en estudios coprológicos. Biblioteca de «El Siglo Médico.»*

NOTES CIUTADANES

LA MAMIFESTACIÓ DEL POBLE OLOTÍ.—Mercés a les gestions del senyor Batlle, semblava haver-se arribat a la fórmula conciliadora que tornés a Olot sa tranquil·litat, adés barroerament esflorada.

I el poble olotí *la part ofesa de les dues litigants*, anà a la conciliació amb una admirable i tal vegada excessiva generositat. I aquella nit al Firal, palesà com l'ansia de tranquil·litat que sentia havia esborrat absolutament de son esperit els, d'altra banda humaníssims, motius d'enuig.

Mai s'hauria prou agraït el superb esforç que per cada olotí representà aquell

acte. Però a ningú no li recà realitzar-lo a base de segellar generosament la concòrdia i la tranquil·litat a Olot.

I tots sabem com aquesta generositat ha estat agraïda. El covart atemptat comès contra indefensos ciutadans la nit del 16 n'ha estat la *primera resposta*.

Per aixó Olot, nova i traïdorament ofesa en sa dignitat, s'es alçada unànim contra una situació que no pot continuar. Aquest evident menyspreu de l'autoritat civil, que ve a ésser la base de tots aquests actes, devia abrandar, com ho ha fet efectivament, la indignació d'un poble noble i civil com el nostre. Però l'abrandament d'Olot perquè ha estat un abrandament de raó contra les extralimitacions d'una força inconscient, ha estat un abrandament assenyadament enèrgic. La manifestació del 18 en fou la perfecta plasmació. Tot Olot eixí al carrer assenyada i energicament per tal de posar sa protesta en mans de la seva primera Autoritat. Els establiments clogueren ses portes i mentre tots els homes d'Olot i amics d'Olot i una forta i honrosíssima representació de dames i damiselles recorrien els carrers, i els balcons eren rublerts de la resta de senyores, hom sentia clarament en el aire l'unisson de tots els esperits. I l'entusiasme del poble en conèixer els termes de la protesta—constatació de l'unisson—fou el redreçament íntegre d'Olot contra ço devingut inaudita dictadura.

L'Ajuntament, en que tant confiadament reposa el poble, reconfortat de sentir-se tan unànim amb ell, ha iniciades ja les gestions que han de dur a la Ciutat la pau que tan vol i necessita.

Seny i energia, supremes virtuts de la civilitat olotina.

Les peticions formulades al Ajuntament se referien a l'obtenció de justícia pels últims esdeveniments, a mesures per evitar la repetició d'aquests actes, i a demanar que de no obtenir-se satisfacció, se retirés tota subvenció i ajuda a la guarnició.

EL CERTAMEN D'ENGUANY.—Elegida pel «Cos d'Adjunts» la «Comissió Organitzadora del Certamen Literari Artístic d'enguany, acordà celebrar un certamen exclusivament musical i com a complement del mateix, un concert, que se celebrarà el mateix dia de la festa i anirà a càrrec de valiosos artistes de Barcelona. En altre lloc d'aquest número, publiquem el cartell dels premis.

A LA MEMORIA DE FRANCESC FONFREDA.—Dissapte vinent se farà un homenatge a nostre volgutíssim amic i mestre. Al matí, s'anirà a tributar un record en la tomba on reposen ses despulles i al vespre s'inaugurarà la sala d'Actes de la Biblioteca Popular amb una sessió necrològica al que fou primer secretari de la seva Junta de Patronat.

INAUGURACIÓ DEL SERVEI DE PRESTEC A LA BIBLIOTECA D'OLOT
—El dia 24 del present més d'agost, començarà de funcionar el Servei de préstec a domicili.

Tots els llibres de la Biblioteca seràn objecte de préstec excepte els diccionaris, catalegs, atles i revistes.

Els lectors, per gaudir del servei de préstec a domicili, hauràn d'ésser presentats per un dels membres del Patronat de la Biblioteca, per una de les Autoritats del Departament d'Instrucció Pública o per un diputat provincial, i fer un dipòsit de cinc pessetes que seràn retornades en el moment de la devolució dels llibres.

El nombre de llibres, que podrà tenir un lector, deixats en préstec no podrà excedir de tres.

Nota: Per a més detalls i per l'obtenció de targes dirigir-se a la mateixa Biblioteca de 4 a 8 i mitja.

ELS GERMANS VAYREDA.—Nostre confrare «El Deber» ha publicat una sèrie d'articles sota el títol de «Els germans Vayreda», que mereixen l'atenció per ésser una raonada apologia de la actuació d'aquells assenyats patriotes, que foren en nostre ciutat els primers que actuaren en sentit regionalista. L'amor amb que han estat escrits, ens els ha fet llegir amb gust. Plau-nos reproduir el següent fragment que els sintetitza:

«Vayreda triomfà sobre els seus adversaris entre els quals hi erem nosaltres, imposant-nos les seves idees, el seu pensar, la seva patriòtica frisança i tot el seu esperit integrament catalanesc, inculcant-nos *sang nova*. Vayreda morí, *Sancti Nova* morí, mes ambdós ja havien donat esplendent florida d'idees, i el pol·len fecundant i reproductor anà voleiant pels espais multiplicant arreu la planta de la catalanitat, i el patriotisme clàssics i tradicionals».

Els germans Vayreda «ens ensenyen la compatibilitat, tothora possible, de les aspiracions més radicals i franques, amb l'esperit més ortodoxe i aimant de l'ordre.

Els ens ensenyen que un catalanisme assenyat no vol dir un catalanisme amb sordina, a mitja veu i vacil·lant. Ells ens mostren tota la noblesa d'una ferma actuació consagrada al conreu del sant ideal de Pàtria».

I amb referència a la seva política «a aquest gremi de polítics perteneixen els germans Vayreda, i com a tals són un espill, en el que tot home de vida pública ha de emmirallar-s'hi per a saber dominar sabiament, com ells ho feren, tot sentiment de vanitat, d'ambició, d'apassionament, de immoderat pundonor personal. Ells laboraven per una causa, per un ideal, i lo demés els tenia sense cuidado. Per aixó se mantingueren sempre serens davant dels obstacles que entrebancaven la obra llur, no els hi feia res de sacrificar la seva persona mentre devingués acomplert l'imperatiu que els esperonava. Restaven plenament consolats amb el presentiment, amb l'esperança de que de la sement que ells plantaven, els seus nets n'assaboririen fruits».